

[Arnth Jensen.]

noget? Tror den højtærede Undervisningsminister ikke, der mangler en Tilføjelse til Loven om, at Undervisningen maa tilrettelægges saaledes, at der opnaas et samlet Hele med Afslutningen af det 7de Skoleaar, og at det 8de er en Tilbygning?

Paa samme Maade griber Ministeren ind med Tvangsbestemmelser ved Paragraffen om Fortsættelsesundervisningen paa Landet. Jeg anerkender ellers Ministerens Affattelse af denne Paragraf, idet den i det væsentligste er en Afskrift af vort Forslag; men ved Bestemmelsen om, at den skal strække sig over mindst 360 Timer i et Halvaar, kommer Ministeren til at lægge Hindringer i Vejen for den. Markarbejdet slutter i Regelen ikke før November, og det genoptages til Marts. Undervisningen vil da lettest kunne foregaa i de 4 Maaneder eller rettere sagt 3½ Maaned, idet Juleferien gaar fra, og det vil atter betyde, at et Mindstekrav om ca. 25 Timer om Ugen — jeg siger ikke, at dette Timetal ikke er ønskeligt — er et Indgreb i de hjemlige Kredses Ret til selv at indrette denne Undervisning, der jo, det maa man erindre, er en fuldstændig frivillig Sag, der gaar ud over Opfyldelsen af den Undervisningspligt, der er paalagt.

Jeg peger ligeledes paa Bestemmelsen i § 20, hvor Ministeren fastholder, at det aarlige Timetal i hver af de tre sidste Aargange ikke maa være under 960 Timer. Ministeren ved, at denne Bestemmelse vil gøre det vanskeligt at opretholde den vestjyske Skoleordning, i visse Egne i hvert Fald, i den Form, hvori den endnu findes enkelte Steder, og naar han er gaaet med til at slette Bestemmelsen om et ugentligt Maksimumstimetal for de mindre Børn, saa forstaar jeg ikke, at han ikke vil ændre Tallet 960. Det betyder, hvordan man end vender og drejer Spørgsmaalet, en Indsnævring af de stedlige Myndigheders Ret til selv at bestemme, hvordan de vil opfylde Lovens Krav med det Timetal, der skal naas i hele Skoletiden.

Men værst og mest skæbnesvangert synes det mig at være, at Ministeren ikke har været at formaa til at sikre selv store Mindretals Ret ved Nedlæggelse af deres egne Skoler og en Centralisering af Kommunernes Skolevæsen som hele Lovforslaget indbyder til gennem dets Krav om flere Timer, flere Fag, flere Lærere, store, nye Bygninger. Som hele Lovforslaget er opbygget, er det i Virkeligheden en meget stærk Opfordring til Kommunerne om at centralisere deres Skolevæsen. Jeg nægter ikke, at en saadan Cen-

tralisering mange Steder kan være paa sin Plads og ogsaa kan være en forstandig og god Ordning, men jeg maa samtidig hævde, at den lille Distriktsskole trods sine ydre og maaske iøjnefaldende Mangler har sine store ogsaa undervisningsmæssige Fordele. Betydningen af, at Lærerne bogstavelig talt kender hvert eneste Hjemms Forhold i Distriktet og derigennem har de største Betingelser for at vurdere Børnenes skolemæssige Indsats, er saa værdifuld, at det i mange Tilfælde langt overstiger Centralskolens tekniske Fordele.

Derfor maa den Befolkning, der ønsker sin Distriktsskole bevaret, og som inden for rimelige Grænser stiller Krav derom, værnes. Dette bliver den ikke ved — som Ministeren foreslaar, og som den ærede Ordfører nævnte —, at man giver Befolkningen Lov til gennem en Afstemning at tilkendegive Ønsket om Bevarelse af Skolen, naar denne Afstemning dog ikke er afgørende; Befolkningen kan kun værnes paa den Maade, at den ikke blot faar Ret til Afstemning, men at der ogsaa kræves en vis kvalificeret Majoritet, saaledes som vi har foreslaaet det, for at den afgørende Myndighed kan gaa imod deres Ønsker. Selvfølgelig kan der ske Overgreb alligevel, men i al Almindelighed vil det være en Betyggelse for disse Hjem, at et lille tilfældigt Flertal i en Kommunalbestyrelse ikke pludselig kan ændre Skoleforholdene.

Jeg har tidligere omtalt Lovforslagets Krav angaaende Timetal og Fag, hvilke Bestemmelser saa sandelig ikke kan siges at give større skolemæssig Frihed, og jeg skal yderligere, forinden jeg gaar til en Omtale af Lærerkrafterne, blot nævne Bestemmelserne i § 49 om politimæssig Behandling af Skoleforsømmelser og i § 59 om Børns erhvervmæssige Arbejde, begge Dele Bestemmelser, der afgjort peger mod den Tankegang, at det offentlige bedre end Forældrene er i Stand til at varetage Børnenes Tarv. Nævnes kan det ogsaa, at gennem Bestemmelserne i §§ 44 og 48 drages Børn over den undervisningspligtige Alder ind under den skematisk Kontrol, og jeg spørger den højtærede Undervisningsminister her, som jeg har spurgt ham i Udvalget: Hvorledes vil man haandhæve disse Bestemmelser? I Kraft af Loven kan det ikke gøres, og alene af den Grund mener jeg ikke, at disse Bestemmelser hører hjemme i Loven.

Med Hensyn til §§ 24—30, der omhandler Bestemmelser om Lærerne, er der sket et Par betydelige Ændringer; bl. a. er det lykkedes at faa Ministeren til at anerkende, at ueksaminerede Vinterlærere, der